

UNA EXPERIÈNCIA INOBLIDABLE ... PER MOLTES RAONS!

Vaig incorporar-me com a responsable de redacció a la revista (*Ciència*) la Pasqua de 1980, poc abans o després de les primeres eleccions al Parlament de Catalunya. Era llavors professor de matemàtiques en un institut de secundària i havia iniciat una carrera autodidacta en la història de la ciència. Havia coincidit amb Joan Senent-Josa cap al 1975, quan aquest havia de coordinar una gran exposició (*non nata*) sobre la història de la ciència a Catalunya. També coneixia Francesc Solé, físic a la indústria, vinculat a la Secció de Física de la Societat Catalana de Ciències, filial de l'IEC que, el 1986, esdevindria Societat Catalana de Física.

El projecte d'emprendre una nova etapa de la revista *Ciència* em va captivar, tenint en compte que les meves recerques m'havien portat feia poc a estudiar aquesta revista. En aquella època, el projecte semblava molt pertinent, tenint en compte que la ciència i la tecnologia semblaven tenir un paper secundari en la cultura catalana. Joan Senent va redactar l'editorial del número 1, «El nou interès per la ciència». Una constatació, però també una proclama!

El número 1 es va presentar, encara en projecte, el maig del 1980, i va aparèixer amb data de juliol-agost, amb una acollida extraordinària: en pocs mesos es van exhaurir els 10.000 exemplars i s'hi van subscriure unes 1.000 persones. L'èxit inicial, però, contrasta amb la realitat empresarial de la revista: hi havia unes pèrdues impressionants.

Fins al Nadal d'aquell any vam publicar tres números més. Després d'una aturada, el juliol aparegué un número doble (5/6) en una etapa d'aparició regular que, pel que fa a mi, arriba fins a octubre de 1983 amb el número 31. En aquest període, em van encarregar la gerència de la revista, una tasca que vaig assumir, potser irraonablement perquè era un repte gairebé impossible de superar.

La meua experiència a (*Ciència*), però, està plena de satisfaccions. Els promotors de la revista —m'atreveixo a mencionar Joan Senent-Josa, Josep M. Camarasa, Montse Ponsà, Montse Vallmitjana, Adolf Tobeña— van formar un equip de redacció d'un gran dinamisme, que

aconseguí una mobilització sense precedents del món de la recerca. La Generalitat sorgida de les primeres eleccions atorgà una subvenció —prou generosa— a la publicació: com he dit, 1.000 subscriptors i unes vendes importants als quioscs revelaven l'acolliment de la revista. Amb Joan Senent, plantejàrem números monogràfics que, en alguns casos, donaven possibilitat d'ajudes d'entitats directament afectades, com ara la Conselleria de Sanitat, en un número sobre el tabaquisme, o la Diputació de Girona, en un número sobre volcans i terratrèmols a Olot. Ens proposàrem la publicació de contes vinculats a la ciència i la tecnologia. Re-

cordo molt vivament Pere Calders quan vam anar a recollir el seu relat. Igualment inoblidable va ser el contacte amb molts investigadors catalans, que treballaven amb entusiasme i no sempre en les millors condicions. Crec que fou en Joan Senent qui involucrà Enric Satué en el disseny del logotip, de la maqueta i de les portades de la revista. La seva proposta, tot i ser polèmica per a alguns, donà un gran relleu a la publicació, que integrava contingut i continent. L'estudi que Satué feia per a cada portada és un exemple de talent i creativitat.

Des del punt de vista de la història de la ciència, en Joan Senent i jo procuràrem que els nostres interessos no marquessin excessivament la revista, tot i que inclogué la història com un dels seus elements. Podria mencionar l'experiència del número sobre el càncer (núm. 4, desembre de 1980) en el qual proposàrem incloure un article de Francesc Duran Reynals, aparegut el 1928 a l'antiga revista *Ciència*. La sorpresa i recel inicials dels oncòlegs encarregats del monogràfic es convertiren en entusiasme envers una contribució tan fresca i suggerent, tot i els cinquanta anys transcorreguts.

En tres anys de col·laboració, vaig tenir el privilegi de viure en primera línia els batecs d'una comunitat científica llavors en (re)construcció. La situació ha canviat molt, en molts casos per millor, però tinc la impressió que el patrimoni de (*Ciència*) continua buscant hereu.

ANTONI ROCA ROSELL

Professor de Matemàtica Aplicada a la Universitat Politècnica de Catalunya

«EN AQUELLA ÈPOCA,
EL PROJECTE DE
(‘CIÈNCIA’) SEMBLAVA
MOLT PERTINENT, TENINT
EN COMPTE QUE LA
CIÈNCIA I LA TECNOLOGIA
SEMBLAVEN TENIR UN
PAPER SECUNDARI EN LA
CULTURA CATALANA.»